

“-MIŞ BULUNMAK” YAPISI ÜZERİNE

Fatma Sibel BAYRAKTAR*

ÖZET

Türkçenin zenginliği, ifade kabiliyetinin yüksekliği, Türkçe ile ilgili yapılan araştırmaların gitgide daha kılcal meselelere eğilmesiyle günden güne daha açık olarak ortaya çıkmaktadır.

Gramer kitaplarının çoğunda hiç bahsi geçmeyen, sınırlı çalışmada da “karmaşık fiiller” (complex verb) grubu içinde yer alan “öncelik fiilleri” alt başlığında ele alınan “-miş ol-” yapısı ile eşleştirilmiş olan “-miş bulun-” yapısı: “-miş ol-” yapısının anlamından daha keskin bir ifade taşır” şeklinde kısaca verilmektedir.

Bu yapı, yazı dilinde bahsedildiği gibi “kesinlik” ifadesi taşırken -daha çok konuşma dilinde olmak kaydıyla- bir pişmanlık ifadesi de taşıdığıın üzerinde durulmamıştır.

Biz bu çalışmamızda “-miş bulun-” yapısındaki “keşke olmasaydı” anlamına gelen pişmanlık anlam yüklemesi üzerinde duracağız.

Anahtar Kelimeler: karmaşık fiiller, -miş ol-, -miş bulun-, kesinlik, pişmanlık.

REFLECTIONS OF “-MIŞ BULUNMAK” STRUCTURES

ABSTRACT

The abundance of the Turkish Language, its power of expression emerges more distinctively day by day as the researches incline to more capillary questions.

*Yrd. Doç. Dr., Trakya Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Böl. Öğretim Üyesi. El-mek: fsibel@trakya.edu.tr

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic*

Volume 4/8 Fall 2009

The “-miş bulun-” structure has not been studied in most grammar books except from some limited evidences which mention it as paired with the “-miş ol-” structure that takes place in “priority verbs” subheading under the “complex verbs” category, expressing shortly that “-miş bulun-” implies a more sharp meaning than “-miş ol-”.

This structure, as bears an absoluteness implying voice in the written literature, has never been considered as having a regret meaning -mostly in the spoken language-also.

We will question the regret expression meaning “if only wouldn’t be” in the “-miş bulun-” structure in this study.

Key Words: complex verb, -miş ol-, -miş bulun-, certainty, regret.

Ahmet Bican Ercilasun Kutadgu Bilig Grameri-Fiil adlı eserinde birleşik fiil bahsinde: “birleşik fiil bir kelime grubudur. Kelime gruplarında esas, manaca bir bütünlük teşkil etmek ve cümle içinde tek kelime muamelesi görmektir. Kelime gruplarına iştirak eden asıl manalarından az veya çok farklı, yeni ve tek bir mana ifade etmek üzere bir araya gelirler. Birleşik fiilde de bu böyledir. İster bir tarafı isim bir tarafı fiil olsun her birleşik fiil, bir tek kavramı karşılar. Hareket, oluş ifade eden bir kavramı karşılamak için basit ve türemiş fiillerden nasıl istifade ediyorsak, birleşik fiillerden de aynı şekilde faydalanırız. Yani bir kavramı anlatma ve fonksiyon bakımından basit ve türemiş fiillerle birleşik fiiller arasında hiçbir fark yoktur. Basit fiilin yapısında sadece kök ve ek, birleşik fiilin yapısında iki veya daha fazla kelime vardır.”²³

Zeynep Korkmaz birleşik fiillerden bahsederken, onları taşıdıkları birbirinden ayrı yapı ve anlam özelliklerine göre kendi içinde dört alt sınıfa ayırır:

1. Bir isim ve *et-*, *ol-* yardımcı fiillerinin veya esas fiil olma dışında yardımcı fiil olarak da kullanılan *bul-*, *buyur-*, *eyle-*, *kıl-*, *yap-* fiillerinin birleştirilmesi yoluyla kurulan birleşik fiiller: *akın et-*, *göç et-*, *kul ol-*, *dikkat buyur-*, *namaz kıl-*, *hesap yap-* gibi

² Ahmet Bican Ercilasun (1984)Kutadgu Bilig Grameri- Fii, Ankara, s. 48

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 4/8 Fall 2009*

2. İkinci gruptaki birleşik fiiller, iki fiilin birleşmesinden oluşmuştur. Burada birinci fiil şekilce bir zarf-fiil kuruluşundadır. Buna yardımcı fiil olarak kullanılan ve esas fiile bitişik olarak yazılan *bil-, ver-, dur-, yaz-, gel-, gör-, kal-* gibi fiiller eklenmiştir. *Görebil-, aliver-, gidedur-, düşeyaz-, söylenegel, bakakal-, yalvara gör-* gibi.

3. Üçüncü gruptakiler “karmaşık fiil” (Osm. Mudil fiil) diye adlandırılan birleşik fiillerdir. Bunlar bir sıfat-fiil ile “öncelik”, ”başlama” ve “niyet” gösterme işlevlerindeki *ol-* yardımcı fiilinin birleşmesinden oluşmuştur: *anlamış ol-, bitirmiş ol-, utanır ol-, uğramaz ol-, söyleyecek ol-* gibi

4. Dördüncü gruptakiler ise, isim veya isim soylu bir veya birden çok kelimenin, belirli gramer kalıpları içinde, bir esas fiil ile birleşerek bir anlam kaymasına uğrayıp kalıplaşması ile oluşan birleşik fiillerdir. *Göze gir-, gözden düş-, çile çek-, üste çık- gibi*⁴

Bizim bu yazımızda inceleyeceğimiz konu, karmaşık fiiller olarak adlandırılan ve üçüncü kategoride değerlendirilen gruba girmektedir. Birleşik fiiller konusu bütün gramer kitaplarında yer almasına rağmen, karmaşık fiiller bahsi hemen hiç birinde yer almamaktadır.

Zeynep Korkmaz da “bazı gramerlerde *karmaşık fiil* diye adlandırdığımız üçüncü gruptaki fiiller hiç yer almamıştır⁵” diyerek konuya dikkat çekmiştir.

Bu konudan bahseden isimlerden biri Tahsin Banguoğlu’dur. Banguoğlu, *Türkçenin Grameri* adlı kitabında *Karmaşık fiiller* başlığı altında:

“*ermek* durum fiilinin yanı başında *olmak X bolmak* oluş fiili yine salt fiil olarak Eski Türkçeden beri yardımcı fiil işleyişinde görülür. *Olmak* fiili bir yandan adlara ve sıfatlara gelerek birleşik fiil tabanları meydana getirmekle birlikte (iyi olmak, baba olmak) bir yandan da cevher fiil eklerine benzer bir tarzda bazı sıfat fiillere gelerek oluş ve kılışın zamanı ve tarzıyla ilgili özellik taşıyan birleşikler yaratmıştır

Öğrenmiş olmak, gelir olmak, işitmez olmak, satacak olmak gibi”⁶ demektedir.

² Zeynep Korkmaz (2007) *Türkçede Birleşik Fiiller ve Anlam Kaymaları*, Türk Dili Üzerine Araştırmalar III, TDK Yay., Ankara, s. 260.

³ Zeynep Korkmaz, age., s. 261

⁶ Tahsin Banguoğlu (2007) *Türkçenin Grameri*, TDK Yay., Ankara, s. 482

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 4/8 Fall 2009*

Tahsin Banguoğlu karmaşık fiilleri *öncelik fiilleri* (geçmiş sıfat fiili -miş sıfat fiili), *başlama fiilleri* (geniş zaman sıfat fiilleri) ve *niyet fiilleri* (gelecek sıfat fiili ve -ici hal sıfat fiili) olarak sınıflamıştır.

Zeynep Korkmaz da karmaşık fiiller (complex verb) grubunu:

“Bu gruptakiler fiil kök ve gövdelerinden kurulan farklı zaman kalıbı içindeki sıfat fiillerin *ol-* yardımcı fiili ile birleşmesinden oluşmuştur. Bazı gramerlerimizde “karmaşık fiiller” (muadil fiiller, Verbe complexe) diye adlandırılan bu türlü birleşiklerde yine esas anlam birleşik fiildedir.” diyerek açıklamaktadır⁷.

Karmaşık fiillerden öncelik fiilleri Tahsin Banguoğlu’nda: ”geçmiş sıfat fiili (-miş sıfat fiili) ile yapırlar ve yardımcı fiilin aldığı zamanın öncesinde kılışın ve oluşun bitmiş, tamamlanmış olduğunu anlatırlar: *anlamış oldum, görmüş oluyorsunuz, bitirmiş olacağız* gibi” şeklinde anlatılır.

Banguoğlu: “öncelik fiilleri bazen *bulunmak* yardımcı ile de kurulur. Bunlar sadece üslup için kullanıldığı gibi daha kesin, hatta yersiz bir olup bittiyi anlatmak için de öncelikle kullanılır.⁸” demektedir

Erkenden sıra almış olacak ve öncelik kazanmış bulunacaksınız.

Yarın işe başlamış bulunacak.

Onlara bağlanmış bulunuyorum.

Bir kere söylemiş bulunduk.

Sekizde eve varmış bulunmalısın. gibi

-miş *bulun-* yapısını Zeynep Korkmaz: “Öncelik fiilleri *ol-* yardımcı fiilin yerini tutan *bulun-* yardımcı fiili ile de kullanılabilir. -miş *bulun-* da kullanım ve işlev bakımından -miş *ol-* örneğinde açıklanan özelliklere sahiptir. Yalnız, *ol-* yardımcı fiilinden farklı olarak daha kesin bir gerçekleşmeyi bildirir” demektedir⁹

Kendimizi bir kere bir yanlışlığa karıştırmış bulunduk.

Bu sözleşme ile size kesin olarak bağlanmış bulunuyorum.

Yakında bazı meslektaşlarımız, bilimsel bir toplantı için Ankara’ya gelmiş bulunacaklar.

⁷ Zeynep Korkmaz, *age.*, s. 801

⁸ Tahsin Banguoğlu, *age.*, s.484

⁹ Zeynep Korkmaz *age.*, s. 803

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 4/8 Fall 2009*

Haydar Ediskun konuyu biraz daha ayrıntılı incelemiş ancak “bitirme fiilleri” olarak adlandırmıştır¹⁰. “-miş’li geçmişin III. tekil kişisine *ol-*, kimi kez de *bulun-* yardımcı fiili ulanarak yapılır:

“Bin Buğra getirin kim maya görmemiş ola” (Dede Korkut)

“Öyle ise efendim, niçin bu zamana kadar bildirmediğiniz? Eğer bildirmiş olsaydınız çarçabuk tahsilin arkasını alıp şimdiye dek Asitane’ye gelirdim” (Şinasi)

“*Aksi gibi ben de yemeğimi yemiş bulundum*” vb.

Not: bitirme fiilinin *-miş olmak* ve *-miş bulunmak* yapılı biçimlerinin, kimi kez, anlamları arasında ayırım bulunur: a) “İstanbul’a gelmişken müzeleri de gezmiş bulundum (hesapta yokken), b) “ne yapalım? Artık bu işe girmiş bulundum(:bu işten çıkmaya imkan yok)...gibi

●Bizim incelediğimiz kaynaklarda da *-miş bulunmak* yapısı özellikle resmi yazışmalarda ve benzeri belgelerde daha kesin ifadeler için tercih edilen bir yöntem olarak göze çarpmaktadır .:

“Sivas şehrine girerken, caddenin iki tarafı büyük bir kalabalıkla dolmuş, askeri birlikler tören düzenini *almış bulunuyordu*.¹¹”

“Fuat Paşa’nın aracılığıyla çekilmiş olan tel yazının içeriğini *öğrenmiş bulunuyoruz*.¹²”

“Şimdi de Türk ulusu bu saldırganlara, artık yeter diyerek ve bunlara karşı ayaklanarak, egemenliğini ve saltanatını kendi eline *almış bulunuyor*.¹³”

“... ”

C) Sınavın açıldığı yılın Ocak ayının birinci gününde otuz yaşını *doldurmamış bulunmak*,¹⁴”

“Son yıllarda artan tüketici bilinci ve beslenme bilimindeki gelişmeler, yemeklik katı ve sıvı yağların yara ve zararları konusundaki tartışmaları *arttırmış bulunmaktadır*.¹⁵”

¹⁰ Haydar Ediskun (1985) *Türk Dilbilgisi*, Remzi Kitabevi, İstanbul, s. 241

¹¹ Mustafa Kemal Atatürk (2005), *Nutuk*, Alfa basım yayın, 8. basım, İstanbul, s. 33

¹² Mustafa Kemal Atatürk(2004), *Nutuk*, Haz: Oktay İncesu, Yuva Yay., İstanbul, s. 116

¹³ M. Kemal Atatürk, *Nutuk*,(2004) Haz: Oktay İncesu, Yuva Yay.,İstanbul, s 260

¹⁴ Çalışma Ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Teftiş Kurulu Tüzüğü (1996), *Dördüncü Bölüm* Resmi Gazete, Bakanlar Kurulu, Ankara

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 4/8 Fall 2009*

“Bu cevherin şimdiden istihsâl devresine geçmesi Karabük’te kurulan demir fabrikalarımızın ihtiyacını bugünden *hazırlamış bulunmak* üzere demir ihracına şimdiden başlanması programımızın görüş esaslarındandır.”¹⁶

“SKG’nın Sağlık harcamaları

2002/2008 dönemi sağlık giderlerinde; ilaç ödemeleri yaklaşık olarak 2.5 kat, tedavi giderleri yaklaşık olarak 5 kat ve toplam sağlık giderleri de 3.5 kat *artmış bulunmaktadır.*”

“Harp ekonomisi tertibat ve kararlarının 1921 de kaldırılmasından sonra İngiliz kömür madenciliği, yukarda, bildirdiğimiz gibi ton başına zararın vasati 2/9 1/4 şilin zarar muvacehesinde, büyük - müşkülata maruz kalınca, müteşebbisler işçi ücretlerinin indirilmesini istemişlerdir. 1913 den 1921 ilk baharına kadar İngiliz maden işçileri yevmiyesi 6/5 3/4 den 19/2 şiline yükselmesi suretiyle 3 mislinden fazla *artmış bulunmakta* idi.”¹⁷

“Bilhassa son seneler zarfında siyasi mahiyette davaların geniş mikyasta artmış olması, bu teminatın daha müessir bir şekilde konulması lüzumunu da *arttırmış bulunmaktadır.*”¹⁸

• Resmi yazışmaların dışında, edebi eserlerde de bazı durumlarda –*mış bulunmak* yapısı kesinlik ifade etmektedir.

“Ne inandııı o yarabbi! Dedi. Bu zaman; üç yüz yirmi beş yılının otuz bir martına rastlamış olsaydı ben mutlaka *darağacına çıkmış bulunurdum.*¹⁹”

“Vesime ve Remzi Bey dört günden beri *evlenmiş bulunuyorlar*²⁰”

“Lakin ben size bunu işte şu anda ikrar *etmiş bulunuyorum*” dedim²¹.

¹⁵Mehmet Bayaz,-Cesur Mehenktaş (2005), *Lipid Bazlı Biyoaktif Bileşikler*,Türkiye 8. Gıda Kongresi, Ege Üniversitesi Tire Kutsan Meslek Yüksek Okulu, İzmir,. M.T.A. Dergisi, s.31

¹⁶ www.mta.gov.tr/mta_web/kutuphane/index.asp -

¹⁷Birinci Cihan Harbinden Beri İngiltere Kömür Ekonomisi, Derleyen: Mahmut R. Mutuk, www.mta.gov.tr, s.217

¹⁸ Münci Kaptan (1956) *İcra Organı Karşısında Hakimlerin İstiklali*,Ankara Üniversitesi Hukuk fakültesi yayınları: 93 Ankara Güzel Sanatlar Matbaası. www.tez2.yok.gov.tr

¹⁹ Reşat Nuri Güntekin , *Yeşil Gece*, İnkılap Kitabevi 22.baskı, İstanbul

²⁰ Reşat Nuri Güntekin (1958), *Bir Kadın Düşmanı* İnkılap Kitabevi 4. baskı, İstanbul, s. 94

²¹ Murathan Mungan,(2003) *Son İstanbul*, Metis Yay. 9.baskı, İstanbul

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 4/8 Fall 2009*

“Dilimizi anlam bakımından çağdaşlaştırmak, terim yönüyle İslamlaştırmak gerektiği gibi, dilbilgisi, söz dizimi, yazım konularında Türkçeleştirmek de gerekir. Türkçe olmalı ya da *Türkçeleşmiş bulunmalı*”²²,

“Böylece bu günlük kültür kotamı *doldurmuş bulunuyorum.*”²³,

• Bazı durumlarda *bulun-* yardımcı fiilinin tercih nedeni kakofoniye önlemektir. *Olmuş olmak* yapısı yerine *olmuş bulun-* yapısı tercih edilmiştir.

“Vakıa hanımını seviyor ve zavallı kadına acıyorsa da bu ilk göz ağrısı üzerine *__intihab ve istihsan olunmuş bulunmasına* sevinmekteydi”²⁴,

“Hatta canı isterse Nazikter’den hiç de ayrılmak kendi yed-i ihtiyarına *terk olunmuş bulunduğunu* bila ihtiraz Zehra’nın yüzüne karşı söyleyivermişti.”²⁵,

• Bazı durumlarda *-miş ol-* ile *-miş bulun* kullanımları arasında açık bir fark yoktur, ancak fark kullanımdaki çatılarla ilgilidir. *ol-* yapısının etken oluşuna karşılık *bulun-* yapısı edilgen ve dönüşlü kullanılabilir.

-miş bulun- yapısının dönüşlülük içerdiği durumlar:

“Bi-çare Ziba hanımefendi bir kadının kadınlık gururuyla oynamanın ne tehlikeli bir şey olduğunu düşünemeyecek kadar kendinden *geçmiş bulunuyordu*”²⁶ “

“Çünkü o konulara, ana hatlarına dokunmadan ekler *yapmış bulunuyordu*”²⁷ “

“Demek ki sen bu saatte hayatına mukadderden saadetin en yüksek mertebesine *erişmiş bulunuyorsun*”²⁸ “

²² Ziya Gökalp (2004), *Türkleşmek, İslamlaşmak, Muasırlaşmak* Hazırlayan: Kemal Bek, Bordo siyah, İstanbul, s. 36

²³ İpek Ongun (2005), *Kendi Ayakları Üstünde*, Epsilon Yay. 16. Baskı, İstanbul, s. 109

²⁴ Nabizade Nazım, (2005) , *Zehra*, Akçağ Yay. Ankara.,s. 49

²⁵ Nabizade Nazım, age., s. 61

²⁶ Yakup Kadri Karaosmanoğlu(2006), *Nur Baba*, İletişim Yay. İstanbul ,s. 94

²⁷ M. Nihat Özön (1993), *Kanlı Nigar*, Remzi Yayınevi, 2. baskı, İstanbul, s.

22

²⁸ Reşat Nuri Güntekin (1958), *Bir Kadın Düşmanı* İnkılap Kitabevi 4. baskı, İstanbul, s. 156

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 4/8 Fall 2009*

-miş bulun- yapısının edilgenlik içerdiği durumlar:

“Sarayla araları iyi olmayanlar ve *mimlenmiş bulduklarını* bilenler de ürkerler gelmezlerdi²⁹”

“Hanendeler susmuş tenhalaşmış şehnişin geniş pencereleri *kapanmış bulunuyordu*³⁰”

“Bu vaziyet karşısında elimiz kolumuz *bağlanmış bulunuyordu*.³¹”

Tahsin Banguoğlu'nun “yersiz bir olup bitti” olarak tarif ettiği durumlarda da bu yapı kullanılmaktadır:

“Mademki zavallı kızın sırrını *faş etmiş bulunuyorum*, bari resmini de göstereyim.³²”

“Lâkin ne çare ki, ağzından bir sözdür çıkmış ve oraya kadar *gelmiş bulundu*.³³”

“Bunları kaleme alsanıza beyefendi, *diyivermiş bulundum*. Ve artık ok bir kere yayından çıktığı için kolumu çimdikleyip duran Necla'ya aldırmadan...³⁴”

“Zemheri ayazında niçin çıplak gezdiğini soran birine “bir kere *soyunmuş bulundum*” diyen meşhur Mahmut Paşa çıplağı...³⁵”

Edebi eserlerde de rastlanan ancak konuşma dilinde oldukça yaygın olan kullanım ise –miş bulunmak yapısının pişmanlık, geri dönüşü olmayan sıkıntı verici bir durumu anlatmak için kullanılmasıdır. İfadenin yönlendiricisi olarak da “maalesef”, “ne çare ki”, “ne yazık ki gibi ifadeler yer almaktadır.” Son dönemlerde yaygın iletişim aracı olan internet ortamından alınan örnekler de bu kullanımı destekler niteliktedir:

“Tarif ettiğin yere varıp dostların olan papağanları görünce senin sözlerini ve selamını söyledim. İçlerinden biri buna dayanamadı, üzüldü, titredi ve hareketsiz kaldı, sonunda öldü. Bundan dolayı çok pişman oldum, fakat nafiye, *bir kere söylemiş bulundum*” dedi³⁶.

²⁹ Abdülhak Şinasi Hisar(1997) *Boğaziçi Mehtapları*, Bağlam Yay.,İstanbul, s.102

³⁰ Yakup Kadri Karaosmanoğlu, *age.*, s. 53

³¹ Reşat Nuri Güntekin (1958), *age.*, s. 99

³² Reşat Nuri Güntekin (1958), *age.*, s. 92

³³ Hüseyin Rahmi Gürpınar (1968,) *Şık*, Atlas Kitabevi, İstanbul s. 39

³⁴ Haldun Taner, *Yaşasın Demokrasi* (1949), Ahmet Halit Kitabevi, İstanbul

³⁵ Reşat Nuri Güntekin (1963), *Miskinler Tekkesi*, Nurgök Matbaası, İstanbul s. 162

³⁶ Mevlana, *Mesnevi*, (1981) Tercüme ve Şerheden: Abdülbaki Gölpınarlı, İnkılap ve Aka Yay., 2.baskı, C.1, beyit: 1547-1648

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 4/8 Fall 2009*

“İşte sevgili defter, böylece ben de şu andan itibaren yardımcısız *kalmış bulunuyorum*. Ama bunun da ötesinde, hem de çok ötesinde kızını okutmak için çırpınan bir kadının, namusuyla çalışan bir kadının düşürüldüğü durum ne kadar üzücü³⁷”

“Fakat ne çare ki; ertesi sabah uyandıgım zaman hiddetim de utancım da tamamıyla *geçmiş bulunuyordu*³⁸”

“Zavallı sütninenin benim için hazırladığı kır lavantası kokan tertemiz yatağı ertesi sabah boş, dokunulmamış gördüğü zaman ayakları suya ermiştir ki, o vakit de *kuş uçmuş kervan geçmiş bulunuyordu*.³⁹”

“Şiirler yazdım, kitaplar okudum
Elime bir bardak aldım, onu yeniden oydum
Derinlerde kaldım böyle bir zaman
Kim bulmuş ki yerini, kim ne anlamış ki sanki mutluluktan
Ey yağmur sonralar, loş bahçeler, akşam sefaları
Söyleşin benimle biraz, bir kere *gelmiş bulundum*.⁴⁰”
“*Sevmiş bulundum* güzelim, buna ne çare” (şarkı)

“Bahaneydi bu rüzgar
Güneş bal ve kehribar
Bahaneydi buzdan kanat
Erimezse kırılacak

Canım dostum sırdaşım
Aynaya baktım yüzünü unuttukça
Gelmiş bulundum
Kalmış bulundum
Bu dağ burada durdukça⁴¹”

“Arkadaşın kız kardeşini biriyle *görmüş bulundum*. Abisine söylemem gerekir mi?

Beynimi kurcalayan bir soru bu. İspiyonculuğu sevmem ama ya o çocuk kötü biriye. Yakın arkadaşımı habersiz bırakmakta doğru olmazsa. Sonradan iş ortaya çıkıp bana kızarsa⁴².

³⁷ İpek Ongun (2007), *Hayat Devam Ediyor*, Epsilon Yay., İstanbul, s. 74

³⁸ Reşat Nuri Güntekin (1993), *Çalığışu*, İnkılap Yay. İstanbul, s.46

³⁹ Reşat Nuri Güntekin, *age.*, s.114

⁴⁰ Edip Cansever (2008), *Gelmiş Bulundum*, Seçme Şiirler, YKY yay.,

İstanbul

⁴¹ Sezen Aksu/ Bahane

⁴² <http://forum.memurlar.net/topic.aspx?id=458072&page=1>

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 4/8 Fall 2009*

“Tamamen yanlışlıkla şişeyi burnuma *götürmüş bulundum* –şişenin hâlâ elimde olduğu aklımdan çıkmıştı. Keskin koku gözlerimi yaşarttı.⁴³”

“Mailinizi geç görmüş bulundum maalesef. Biletlerden geriye kalan oldu mu hiç acaba? Ben genelde gündüz seanslarına gidebilirim de...⁴⁴”

“Sen o şıkkı görmeyiver 🤔???”

Görmüş bulundum artık çok geç⁴⁵”

“Artık ayrıntılardan nefret eder hale geliyor ve başıma gelen bu tuhaf şeyden dolayı bunalıyorum. Ne yazık ki *görmüş bulundum* bir kere; bunu unutmak ya da önemsememek gibi bir şansım yok artık. İki sayfada da, ‘Kaan Ilgaz’ dan çok daha küçük puntolarla yazılmış ve isminin hemen altında yer alan bir sayı okunuyor: 27. Kaan Ilgaz Bilmecesi

Sonuç:

“-miş bulunmak” yapısı için Tahsin Banguoğlu; “Bunlar sadece üslup için kullanıldığı gibi daha kesin, hatta yersiz bir olup bittiyi anlatmak için de öncelikle kullanılır” derken, Zeynep Korkmaz:–*miş bulun-* da kullanım ve işlev bakımından –*miş ol-*örneğinde açıklanan özelliklere sahiptir. Yalnız, *ol-* yardımcı fiilinden farklı olarak daha kesin bir gerçekleşmeyi bildirir” demektedir

Haydar Ediskun ise bitirme fiili adını verdiği –*miş olmak* ve –*miş bulunmak* yapıları biçimlerin, kimi kez, anlamları arasında ayrım bulunduğunu belirterek: a) “İstanbul’a gelmişken müzeleri de gezmiş bulundum (hesapta yokken), b) “ne yapalım? Artık bu işe girmiş bulundum (bu işten çıkmaya imkan yok)... gibi kullanım farklılıklarını göstermiştir.

Bize göre –*miş bulunmak* daha çok resmi üslupta kesinlik bildirmek için tercih edilirken, bazı durumlarda pişmanlık, geri dönüşü olmayan bir üzüntüyü bildirmek için de kullanılan bir yol olarak görülmektedir. Edebi eserlerde de rastlanan bu durum, Haydar Ediskun’un “bu işten çıkmaya imkân yok” şeklinde anlattığı durumla da örtüşmektedir. Özellikle internet ortamındaki konuşma metinlerinde artık neredeyse tamamen bu özelliği ile kullanılmaktadır.

⁴³Gelecek Bilim Kongresi 2, Stanislaw Lem
www.derkenar.com/kitapkurdu/gelecekbilim-kongresi-2/ -

⁴⁴<http://movies.dir.groups.yahoo.com/group/kameraarkasi/message/10356>

⁴⁵<http://www.tekplatform.com/anketler/746376-erkekler-mi-daha-cok-dedikodu-yapar-yoksa-kadınlar-mi-2.html> 22.08.09

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 4/8 Fall 2009*

Yani “pişmanlık” anlatan biçim özellikle konuşma dilinde “kesinlik” anlatan biçimin önüne geçmiş görünmektedir.

KAYNAKÇA

- ATATÜRK Mustafa Kemal, (2004) *Nutuk*, Haz: Oktay İncesu, Yuva Yay.
- ATATÜRK, Mustafa Kemal (2005) *Nutuk*, Alfa basım yayın, 8. basım, İstanbul.
- BANGUOĞLU Tahsin (2007) *Türkçenin Grameri*, TDK Yay. No:528
- BAYAZ Mehmet-Cesur Mehenktaş (2005), *Lipid Bazlı Biyoaktif Bileşikler*, Türkiye 8. Gıda Kongresi, Ege Üniversitesi Tire Kutsan Meslek Yüksek Okulu, İzmir, M.T.A. Dergisi.
- CANSEVER Edip (2008), *Gelmiş Bulundum*, Seçme Şiirler, YKY Yay. İstanbul
- Çalışma Ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Teftiş Kurulu Tüzüğü (1996), *Dördüncü Bölüm*, Bakanlar Kurulu, Resmi Gazete, Ankara
- EDİSKUN Haydar (1985) *Türk Dilbilgisi*, Remzi Kitabevi, İstanbul.
- ERCİLASUN Ahmet Bican (1984) *Kutadgu Bilig Grameri- Fiil*, Gazi Üniv. Yay., Ankara
- GÖKALP Ziya (2004), *Türkleşmek, İslamlaşmak, Muasırlaşmak*, Hazırlayan: Kemal Bek, Bordo Siyah, İstanbul
- GÜNTEKİN Reşat Nuri (1958), *Bir Kadın Düşmanı* İnkılap Kitabevi, 4. baskı İstanbul
- GÜNTEKİN Reşat Nuri (1963), *Miskinler Tekkesi*, Nurgök Matbaası, İstanbul.
- GÜNTEKİN Reşat Nuri (1993), *Çalkuşu*, İnkılap Kitabevi. İstanbul
- GÜNTEKİN Reşat Nuri (2001) *Yeşil Gece*, İnkılap Kitabevi 22.baskı, İstanbul
- GÜRPINAR Hüseyin Rahmi (1968) *Şık*, Atlas Kitabevi, İstanbul
- HİSAR Abdülhak Şinasi (1997) *Boğaziçi Mehtapları* Bağlam Yayınları, İstanbul
- KAPTAN Münci (1956) *İcra Organı Karşısında Hakimlerin İstiklali*, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yay., Ankara
Güzel Sanatlar Matbaası. www. tez2.yok.gov.tr

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 4/8 Fall 2009*

-
- KARAOŞMANOĞLU Yakup Kadri,(2006) *Nur Baba*, İletişim Yay. İstanbul
- KORKMAZ Zeynep (2003) *Türkiye Türkçesi Grameri Őekil Bilgisi*, TDK Yay., Ankara.
- KORKMAZ Zeynep (2007) *Türkçede Birleşik Fiiller ve Anlam Kaymaları*, Türk Dili Üzerine Araştırmalar III, TDK Yay. Ankara
- MEVLANA(1981), *Mesnevi* Tercüme ve Şerheden: Abdülbaki Gölpınarlı, İnkılap ve Aka Yay. C.1 İstanbul
- MUNGAN Murathan (2003) *Son İstanbul*, Metis Yay. 9.baskı, İstanbul
- MUTUK Mahmut R. (Derleyen) Birinci Cihan Harbinden Beri İngiltere Kömür Ekonomisi, www.mta.gov.tr
- NABİZADE NAZIM, (2005) , *Zehra*, Akçağ Yay., Ankara
- ONGUN İpek (2005) *Kendi Ayakları Üstünde*, Epsilon Yay. 16. Baskı, İstanbul
- ONGUN İpek (2007) *Hayat Devam Ediyor*, Epsilon Yay., İstanbul
- ÖZÖN M. Nihat (1993), *Kanlı Nigar*, Remzi Yay. İstanbul, 2.baskı
- TANER Haldun (1949), *Yaşasın Demokrasi*, Ahmet Halit Kitabevi, İstanbul
- <http://forum.memurlar.net/topic.aspx?id=458072&page=1>
- Gelecek Bilim Kongresi 2, Stanislaw Lem
www.derkenar.com/kitapkurdu/gelecekbilim-kongresi-2/ -
- <http://movies.dir.groups.yahoo.com/group/kameraarkasi/message/10356>
- <http://www.tekplatform.com/anketler/746376-erkekler-mi-daha-cok-dedikodu-yapar-yoksa-kadinlar-mi-2.html> 2
- www.mta.gov.tr/mta_web/kutuphane/index.asp

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 4/ 8 Fall 2009*